

FERIGILE INTERFLUVIULUI NISTRU-PRUT

Dr. în biologie **VASILE CHIRTOCA**,
Dr. în biologie **PAVEL PÎNZARU**
Grădina Botanică (Institut) AȘM, Chișinău
Grădina Botanică din Torino, Italia

Prezentat la 21.03.2005

Abstract.

In the Flora Europaea the Class of Filicopsida contains 20 families, 43 genus and 133 species (Flora Europaea. Vol. I. Sec. ed., 1993). As a result of floristic investigations, performed in Basarabia during the 1988-1996 period, was established that in the local flora occurs 26 species of ferns, belonging to 9 families and 15 genus, from which two species, Athyrium distentifolium and Dryopteris expansa for the first time are described. The horological and ecological data are given.

Introducere

În flora Europei, clasa filicopsida cuprinde 20 de familii, 43 de genuri și 133 de specii (Flora Europaea. Vol. I. Sec. ed. 1993). În urma cercetărilor floristice efectuate în Basarabia (1988-1996) am stabilit că în flora locală se întâlnesc 26 specii de ferigi ce se referă la 9 familii și 15 genuri, inclusiv 2 specii noi – *Athyrium distentifolium* și *Dryopteris expansa*. Este dată horologia și ecologia.

Materiale și metode

Drept material pentru studiu au servit colecțiile de ferigi din Ierbarul AȘM, ale Universității de Stat din Moldova, Universității de Stat din Tiraspol, Universității de Stat din Cernăuți. S-a făcut evidența observațiilor în natură. Recoltarea ierbarului s-a realizat în raza teritoriului cercetat. S-a efectuat prelucrarea critică a colecțiilor. Consultarea noului nomenclator a fost verificată după Flora Europaea. Vol. I, sec. ed., 1993.

Istoricul cercetărilor

Teritoriul dintre fluviul Nistru și Prut, cunoscut în literatură botanică ca Basarabia, din punct de vedere floristic, este studiat mai mult de 100 de ani. Botanistul Lipskii (1889) din Sankt-Petersburg, în monografia “Исследования о флоре Бессарабии”, descrie 4 specii

de ferigi: *Salvinia natans* All. (Reni, Chilia, Vâlcov), *Polypodium vulgare* L. (Basarabia), *Asplenium trichomanes* L. (Caracușeni), *A. ruta-muraria* L. (Caracușeni, Accherman). Profesorul I. Șmalgauzen (1897) de la Universitatea din Kiev arată aceleași specii, descrise de Lipskii. Paczowski (1912) în lucrarea “Материалы для флоры Бессарабии” descrie 5 specii: *Salvinia natans* All. (Reni), *Asplenium trichomanes* L. (Rezina), *A. ruta-muraria* L. (Ciorna, Rezina), *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott = *Aspidium filix-mas* Sw. (Cornești), *Cystopteris fragilis* (L.) Bernh. (Ciorna, Ustia). Academicianul Săvulescu și Rayss (1924, 1934) în lucrarea în 3 volume “Материалы для флоры Бессарабии” descriu 13 specii: *Athyrium filix-femina* (L.) Roth. (Mlinchi, Șilăuți, Malinți, Rjaviniți), *Cystopteris fragilis* (L.) Bernh. (Ruhotin, Corpaci, Soroča, Vertiujeni), *Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newm. = *Aspidium dryopteris* Baumb. (Șilăuți), *Thelypteris palustris* Schott. = *Aspidium thelypteris* Sw. (Jibreni, Vâlcov), *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott = *Aspidium filix-mas* Sw. (Hotin, Mlinchi-Clișcăuți), *Dryopteris carthusiana* (Vill.) H.P.Fuchs = *Aspidium spinulosum* Sw. (Hotin, Cornești, Rădeni), *Asplenium trichomanes* (L.) (Ruhotin, Vertiujeni, Soroča, Corpaci), *Asplenium ruta-muraria* (L.) (Soroča, Corpaci), *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn in Kersten (Rjaviniți, Peribicăuți, Groziniți, Șilăuți, Clișcăuți, Mlinchi, Vertiujeni), *Polypodium vulgare* (L.)

(Ruhotin, Gordeuți), *Salvinia natans* (L.) All. (Reni, Ismail, Chilia, Cetatea Albă, Vâlcov, Jibreni), *Phyllitis scolopendrium* L. = *Scolopendrium scolopendrium* Karst (Rașcov), *Botrychium virginatum* (L.) Swartz in Schrader (Zarojeni).

Tatiana Gheideman (1954) în monografia “Определитель растений Молдавской ССР” descrie 11 specii de ferigi, după cum urmează: *Gystopteris fragilis* (L.) Bernh., *Dryopteris phegopteris* (L.) C. Christens, *D. thelypteris* (L.) Gray, *D. filix-mas* (L.) Schott, *Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm., *Asplenium septentrionale* (L.) Hoffm., *A. ruta-muraria* L., *A. trichomanes* L., *A. viride* Huds., *Polypodium vulgare* L., *Salvinia natans* (L.) All.

Cercetările ulterioare au contribuit la completarea listei ferigilor pe teritoriul RSSM. În articolul “О распространении папоротников в Молдавии”, autorul В. А. Киргока (1968) enumără 13 specii: *Cystopteris fragilis* (L.) Bernh., *Dryopteris phegopteris* (L.) C. Christens, *D. thelypteris* (L.) Gray, *D. filix-mas* (L.) Schott., *D. lineana* Christ., *Polystichum braunii* Fee (specie nouă pentru flora țării), *Anthyrium filix-femina* (L.) Roth., *Phyllitis scolopendrium* (L.) Vewm., *Asplenium ruta-muraria* L., *A. trichomanes* L., *Polypodium vulgare* L., *Salvinia natans* (L.) All., *Ophioglossum vulgatum* L. (specie nouă pentru flora țării).

În articolul menționat, pentru prima

dată în arealul RSSM, sunt specificate două specii noi – *Polystichum braunii* Fee și *Ophioglossum vulgatum* L. Din lista ferigilor, descrise de Tatiana Gheideman (1954), sunt excluse *Asplenium septentrionale* (L.) Hoffm. și *A. viride* Huds. De subliniat că în acest articol sunt indicate toate punctele geografice, cunoscute în acea perioadă în RSS Moldovenească. Mai târziu, pentru RSSM, este arătată *Dryopteris carthusiana* (Vill.) H. P. Fuschs (Гейдеман, 1975; Гейдеман, Киртока, 1975). Această specie pentru Basarabia este indicată de T. Săvulescu (1924). Profesorul Universității de Stat din Chișinău V. Kononov (1978) arată pentru RSSM specia de *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn in Kersten, identificată de T. Săvulescu (1924) la Vertiujeni, Basarabia.

În toamna anului 1984, în rezervația “Plaiul fagului”, într-o pădure de *Quercus petraea* și *Fagus sylvatica* am găsit *Dryopteris caucasica* (A. Braun) Fraser-Jenkins et Coreley. Tot aici, în primăvara anului 1985, am depistat *Dryopteris dilatata* (Hoffm.) A. Gray = *Dryopteris austriaca* (Jacq.) Woynar ex Schins et Tell. (Киртока, Истрати, 1986). În “Определитель высших растений Молдавской ССР” ed. III, sunt generalizate date despre ferigile RSSM. În total sunt descrise 17 specii de ferigi (Гейдеман, 1986). În această ediție a “Determinatorului ...” este respectat nomenclatorul botanic, mai nou (Черепанов, 1981).

În anii 1988-1996 au fost efectuate expediții floristice în raioanele litoralului Mării Negre și regiunea Cernăuți, Ucraina (Bucovina de Nord). Pe aceste teritorii, situate între râurile Nistru și Prut în afara Republicii Moldova, am întâlnit localități și specii noi de ferigi: *Bothrychium lunaria* (L.) Sw., *B. virginianum* (L.) Swartz in Schrader, *Athyrium distentifolium* Tausch ex Opiy, *Dryopteris expansa* (C. Presl) Fraser-Jenkins et Jermy, *Polystichum setiferum* (Forsk.) More ex Woynar, *Phegopteris connectilis* (Michx.) Watt, *Azolla mexicana* C. Presl = *Azolla caroliniana* Willd. Din aceste 7 specii unele sunt indicate în literatura de specialitate pentru raioanele cercetate. În Bucovina de Nord sunt arătate *Bothrychium lunaria*, *B. virginianum*, *Phegopteris connectilis* (Termena și colab., 1992). Pe litoralul Mării Negre, rezervația

“Дунайские плавни”, este indicată feriga acvatică *Azolla mexicana* (Шеляг-Сосонко, Дубына, 1984). *Athyrium distentifolium* și *Dryopteris expansa* în cărțile numite nu sunt arătate.

În regiunea Cernăuți, raionul Zastavnițchi, braniștea (pădurea) “Rjavinți” într-o pădure de *Fagus sylvatica* a fost găsită *Dryopteris caucasica* (A. Br.) Fraser-Jenkins et Corley (Pânzaru, 1995). Profesorul D. Mititelu de la Iași (România) relatează că în apropierea satului Criva, Republica Moldova a găsit *Matteucia struthiopteris* (L.) Tod. (Mititelu și colab., 1996). Autorii nu descriu localitatea. Mai jos enumerăm ferigile cunoscute actualmente pe teritoriul între Nistru și Prut. Pentru fiecare specie descriem condițiile ecologice și punctele geografice. Localitățile, în text, sunt aranjate de la Nord spre Sud: **Cern.** – Bucovina, Ucraina (regiunea Cernăuți, raioanele: Hotin, Cheleminți, Sochireni, Novoselița); **RM** – Republica Moldova; **Od.** – Ucraina, regiunea Odesa, raioanele situate între Dunăre și limanul râului Nistru, până la litoralul Mării Negre. În text sunt folosite următoarele abrevieri: **CR** – critic periclitat, **EN** – periclitat, **VU** – vulnerabil, **LR** – risc mic.

6. OPHIOGLOSSACEAE

1. *Ophioglossum vulgatum* L. – *Limba șarpelui* – Ужовник обыкновенный CR

Stațiunea: Luncă înmlăștinată (*Ass. Caricetum paniculatae*). Pădure de *Quercus petraea* și *Carpinus betulus*. Pădure de *Q. robur* și *Betula pendula*. Locuri umede și umbroase. Răspândirea: Cern.: satul Grozinți, raionul Hotin, 29.VI.1996 (Pânzaru, 1996). RM: orașul Briceni; “Pădurea Domnească” (raionul Glodeni); Ivancea, 10.V. 1965 (Chirtoacă).

2. *Botrychium lunaria* (L.) Swarz in Schrader – *Limba cucului virginiană* – Гроздовник полулунный CR

Stațiunea: Pădure de *Fagus sylvatica* și *Quercus robur*. Răspândirea: Cern.: s. Blișceadi, r-nul Hotin, 6.IV. 1961 (Moraru).

3. *B. virginianum* (L.) Swarz in Schrader – *Limba cucului virginiană* – Гроздовник виргинский CR

Stațiunea: Pădure de *Quercus robur*. Pădure de *Fagus sylvatica* și *Quercus robur*. Locuri umede și umbroase. Răspândirea: Cern.: s. Blișceadi, r-nul

Hotin, 19.VI.1927 (Săvulescu, Rays), 18.VI.1961 (Cozlova, Gorohova).

Notă. Academicianul Săvulescu scrie că a găsit această specie rară în Basarabia de Nord într-un singur loc – în pădurea “Zarogeni”, r-nul Hotin. Creștea în masă într-o pădure umbroasă și umedă de *Quercus robur*.

12. POLYPODIACEAE

4. *Polypodium vulgare* L. – *Feriguță obișnuită* – Многоножка обыкновенная VU

Stațiunea: Pădure de *Fagus sylvatica* și *Betula pendula*. Pădure de *F. sylvatica*. Pădure de *Fagus sylvatica* și *Q. robur*. Pădure de *F. sylvatica* și *Q. petraea*. Pădure de *Q. robur* și *Q. petraea* pe stânci și coaste calcaroase. Pe stânci, pietre, rîpi. Răspândirea: Cern.: s. Grozinți, Rașcov, Orestovca, Blișceadi, Ruhotin, Gordeuți, Rjavinți, r-nul Hotin; s. Lomaciți, or. Novodnestrovsc, r-nul Sochireni. RM: s. Naslavcea, Călărășăuca, Unguri, Arionești, Fetești, Gordinești, Goloșnița, Cosăuți, Rașcov, Saharna, Stejăreni.

15. HYPOLEPIDACEAE

5. *Pteridium aquelinum* (L.) Kuhn in Kersten – *Ferigă-de-câmp* – Орляк обыкновенный VU

Stațiunea: Pădure de *Quercus petraea*, pădure de *Q. robur* pe podișuri și dealuri, în arborete luminoase pe soluri nisipoase. Răspândirea: Cern.: s. Rjavinți, Rașcov, Grozinți, r-nul Hotin; r-nul Zastavnițchi, Peribicăuți, Silăuți, Clișcăuți, Mlinchi. RM: s. Vertiujeni, Rădoaia, Pietroasa, Logănești.

16. THELYPTERIDACEAE

6. *Thelypteris palustris* Schott – *Telipteris-de-baltă* – Телиптерис болотный VU

Stațiunea: Lunci umede și mlăștinoase, plaere (insule plutitoare în lacuri), pe pietre în fântâni, fântâni de scurgere. Pădure de *Quercus petraea* și *Fagus sylvatica*. Pădure de *Quercus petraea* și *Carpinus betulus*. Lângă izvoare și pîrîiașe. Răspândirea: Cern.: s. Grozinți, r-nul Hotin; RM: s. Rădenii Vechi, Lozova, Lucașeuca, Chișinău, Bobeica, Cișlița, Nezavertailovca. Od.: s. Sofieni, Necrasovca, Staraia Necrasovca, Jibrieni, Vâlcov, Crehana, Satul Nou.

7. *Phegopteris connectilis* (Michx) Watt – *Fegopteris-de-baltă* – Фегонтерис связывающий EN

Stațiunea: Pădure de *Fagus sylvatica*. Pădure de *Quercus robur* și *Q.*

petraea pe coastele calcaroase ale Ni-strului, în râpi, pe stânci. Răspândirea: Cern.: s. Grozinți, Blișceadi, r-nul Hotin; RM: s. Cosăuți.

17. ASPLENIACEAE

8. *Asplenium trichomanes* L. – *Ruginiță penată* – *Костенец волосовидный*

Stațiunea: Păduri de stâncă pe coastele calcaroase ale râurilor. În crăpături de stâncă, pereții de piatră ai râpilor, pe pietre cu mușchi. Răspândirea: Cern.: s. Orestovca, Rașcov, Ruhotin, Nagoreni, Grușeviți, or. Novodnestrovsk; RM: s. Naslavcea, Verejeni, Călărășăuca, Unguri, Mereșovca, Otaci; s. Caracușenii Vechi, Colicăuți, Corjeuți, Volodeni; s. Brânzeni, Buzdugeni, Gordinești, Fetești, Trinca, Corpaci, Voloave; s. Arionești, Rudi, Vertiujeni; s. Duruitoarea, Șaptebani, Horodiște, Druță, Pociumbeni, Vărativ; s. Trifăuți, Cosăuți, Soroca, Zastînca; s. Japca, Rașcov, Căterinovca, Stroești; s. Ciobani, Buțești; s. Beleavinți, Beloci, Ofatinți; s. Păpăuți, Mateuți, Rezina, Saharna, Saharna Veche, Țipova; s. Poiana, Climăuți; s. Vășcăuți, Lopatna, Brănești (r-nul Orhei), Trebujeni, Furceni, Butești; s. Goian, Doibani; s. Zăluceni, Sănătăuca; s. Holercani, Ustia; s. Ursar.

Notă. Pretutindeni în raioanele de nord ale râpilor, pe pietre cu mușchi.

9. *Asplenium ruta-muraria* L. – *Ruginiță penat-sectată* – *Костенец рута-постенная*

Stațiunea: Păduri de stâncă pe coastele calcaroase ale râurilor. Pante calcaroase cu stânci pe locuri deschise. În crăpături de stâncă, pereți și garduri de calcar, pe pietre cu mușchi și licheni. Răspândirea: Cern.: or. Novodnestrovsk. RM: s. Naslavcea, Otaci, Mereșovca, Unguri, Dîngeni, Verejeni; s. Caracușenii Vechi, Colicăuți, Corjeuți, Gelavăț, Briceni; s. Brînzeni, Buzdugeni, Gordinești, Fetești, Trinca, Corpaci; s. Arionești, Rudi; s. Vărativ, Duruitoarea, Șaptebani, Horodiște, Druță, Pociumbeni, Costești, Petrușeni, Brănești (r-nul Rîșcani); s. Cosăuți, or. Soroca, Zastînca, Trifăuți; s. Iantarnoe, Rașcov, Japca, Căterinovca, Grușca, Podoima; s. Ciobani, Butești; s. Stroești, Beloci, Beleavinți, Ofatinți; s. Saharna, Rezina, Cinișeuți, Păpăuți, Mateuți; s. Rogojeni, Poiana; or. Telenești; s. Furceni, Brănești (r-nul Orhei), Trebujeni, Butuceni, Vășcăuți; s. Sănătăuca; or. Chișinău.

10. *Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm. (*Asplenium scolopendrium* L.). *Năvalnic scolopendrium* – *Листовик сколопендровый* VU

Stațiunea: Păduri de stâncă pe coastele calcaroase ale râurilor. În crăpături pe stâncă, pietre cu mușchi, în râpi calcaroase. Răspândirea: Cern.: s. Grozinți, Rașcov, Ruhotin; or. Novodnestrovsk. RM: s. Naslavcea, Verejeni, Otaci, Unguri; s. Arionești, Rudi, Tătărauca Nouă; s. Cosăuți, Trifăuți; s. Rașcov; s. Poiana; s. Saharna; s. Vășcăuți.

18. WOODSIACEAE (*Athyriaceae*)

11. *Athyrium filix-femina* (L.) Roth – *Ferigă-feminină obișnuită*

***Кочедыжник женский* VU**

Stațiunea: Pădure de *Quercus robur* și *Betula pendula*. Pădure de *Q. robur* și *Carpinus betulus*. Pădure de *Q. petraea* și *Fagus sylvatica*. Păduri de stâncă. În locuri umbroase, râpi. Răspândirea: Cern.: s. Grozinți, Ruhotin, Blișceadi, Nagoreni, Belousovca, Buzovița, Rjavniti, or. Novodnestrovsk. RM: s. Naslavcea, Verejeni, Călărășăuca, Unguri, or. Briceni, s. Cotiujeni, Hlina; s. Arionești, Rudi; s. Cosăuți, Cornești, Rădenii Vechi; s. Seliște; s. Leordoiaia; Palanca, Bahmut, Sipoteni; s. Curchi; s. Lozova, Căpriana; s. Baimaclia.

12. *Athyrium distentifolium* Tausch ex Opiz – *Ferigă-feminină distantă*

***Кочедыжник расставленно-листный* CR**

Stațiunea: Pădure de *Fagus sylvatica*. Rîpă umbrită. A fost recoltată la 28.IV.1996 (Baclanov, Ghendov, 1996). Răspândirea: Cern.: s. Blișceadi, r-nul Hotin.

13. *Cystopteris fragilis* (L.) Bernh. in Schrader – *Ferigă-stâncii fragilă* – *Пузырник ломкий* LR

Stațiunea: Pădure de stâncă pe coaste calcaroase, pietre, râpi. Pădure de *Fagus sylvatica*. Pădure de *Quercus petraea* și *Fagus sylvatica*. Pădure de *Q. petraea* și *Carpinus betulus*. Răspândirea: Cern.: s. Rașcov, Ruhotin, or. Novodnestrovsk. RM: s. Naslavcea, Verejeni, Otaci, Ungur, Călărășăuca, Lencăuți, or. Briceni, s. Colicăuți; s. Gordinești, Fetești; s. Arionești, Rudi, Tătărauca Nouă; s. Șaptebani; s. Cosăuți, Holoșnița, Trifăuți, or. Soroca; s. Căterinovca, Rașcov; s. Beloci, Ofatinți, Stroești; or. Soroca, Saharna

Veche; s. Poiana; s. Butești; s. Vășcăuți, Morozeni, Brănești (r-nul Orhei), Curchi, Trebujeni, Furceni, Ivancea; s. Rădenii Vechi; s. Bahmut, Sadova, Ursari; s. Condrîța, Lozova; s. Cioești, Dolna, Seliște; s. Ustia; s. Stolniceni; s. Cărbuna, Zloti, Capaclia.

14. *Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newm. – *Gimnocarpium ferigoideu*

***Голокунчик щитовниковый* VU**

Stațiunea: Pădure de *Fagus sylvatica*. Pădure de *Q. robur* și *Carpinus betulus*. Pădure de *Q. petraea* și *C. betulus*. Păduri pe coaste calcaroase. În locuri umbrite. Răspândirea: Cern.: s. Blișceadi, Ruhotin; s. Rjavinți. RM: Călărășăuca; s. Rudi; s. Zastînca, or. Soroca; s. Rădenii Vechi, Lozova.

15. *Gymnocarpium robertianum* (Hoffm.) Newm. – *Gimnocarpium Roberti* *Голокунчик Роберта* EN****

Stațiunea: Pădure de stâncă pe coaste calcaroase, stânci, pietre. Pe coaste calcaroase ale râurilor, în râpi de piatră. Răspândirea: Cern.: s. Rașcov; RM: s. Naslavcea, Călărășăuca; s. Cosăuți; s. Rașcov; s. Ofatinți; s. Butuceni.

16. *Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod. – *Spată dracului obișnuită*

***Страусник обыкновенный* CR**

(Onocleaceae). Pichi Sermali. Флора европейской части СССР. Том I. Л., 1974). Stațiunea: Păduri de luncă. Răspândirea: RM: s. Criva (r-nul Briceni).

19. DRYOPTERIDACEAE (*Aspidiaceae*)

17. *Polystichum aculeatum* (L.) Roth. – *Creasta-cocoșului ghimpoasă* *Многорядник шиповатый* VU****

Stațiunea: Pădure de *Fagus sylvatica*. Pădure de *Quercus petraea* și *F. sylvatica*. Pădure de *Q. petraea* și *Carpinus betulus*. Păduri pe coaste calcaroase. Locuri umbroase în râpi. Răspândirea: Cern.: s. Blișceadi, Ruhotin, Grozinți. RM: s. Arionești, Rudi; s. Curchi; s. Cornești, Rădenii Vechi; s. Micleușeni, Ciutești, Cioești; s. Stejăreni, Onești.

18. *P. braunii* (Spenn.) Fee – *Creasta-cocoșului Braun*

***Многорядник Брауна* CR**

Stațiunea: Pădure de *Fagus sylvatica* și *Betula pendula*. Rîpă umbrită. Recoltat la 07.IV.1995 (Pânzaru, 1995). Răspândirea: Cern.: s. Blișceadi, r. Hotin.

19. *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott – *Ferigă comună* *Щитовник мужской* VU****

Stațiunea: Pădure de *Fagus sylvatica*

tica. Pădure de *Quercus petraea* și *F. sylvatica*. Pădure de *Q. petraea* și *Carpinus betulus*. Pădure de *Q. robur* și *C. betulus*. Pădure de stâncă, pe pietre și rîpi. Pădure de luncă. Locuri umede și umbroase. Răspândirea: Cern.: s. Rașcov, Blișceadi, Ruhotin, Coplevca, Onuș, Onuț, Dobrînivți, Rjavinți, Buzoviți; s. Serbigeni, or. Novodnestrovsk. RM: s. Naslavcea, Călărășăuca, Verejeni, Unguri; or. Briceni, Cotiujeni, Tabani; s. Arionești, Rudi, Tătărauca Nouă; s. Cosăuți, Trifăuți; s. Rașcov; s. Balatina; s. Beloci, s. Leușeni (r-nul Telenești); s. Vatici, Curchi, Ivancea, Trebujeni, Vîșcăuți; s. Rădenii Vechi, Temeleuți, Bălănești; s. Leordoiaia, Palanca, Bahmut, Volcineț, Sipoteni, Sadova; s. Lozova, Rădeni, Stejăreni, Pănășești, Căpriana; s. Butor, Speia; s. Ciutești, Ciorești, Seliște, Mirești; s. Butuceni; s. Baimaclia.

20. *D. caucasica* (A. Br.) Fraser-Jenkins et Corley – Ferigă caucaziană Щитовник кавказский CR

Stațiunea: Pădure de *Fagus sylvatica* și *Quercus petraea*. Pădure de *Q. robur*. Pădure de *Fagus sylvatica*. Pădure de stâncă pe coastă calcaroasă. Răspândirea: Cern.: s. Rjavinți. RM: s. Goian; s. Rădenii Vechi; s. Lozova, Stejăreni.

Notă. În Republica Moldova a fost găsită la 21.IX.1984 în pădurea "Rădenii Vechi" (Chirtoacă, Istrati, 1987).

21. *D. dilatata* (Hoffm.) A. Grax (*D. austriaca*) – Ferigă austriacă Щитовник австрийский CR

Stațiunea: Pădure de *Quercus petraea* și *Fagus sylvatica*, depresiune umedă lângă izvor. Răspândirea: RM: s. Rădenii Vechi.

22. *D. expansa* (C. Presl.) Fraser-Jenkins et Jermy – Ferigă austriacă Щитовник австрийский CR

Stațiunea: Pădure de *Fagus sylvatica* în gîră. Recoltat la 28.VI.1996 (Pînzaru, 1996). Răspândirea: Cern.: s. Blișceadi (r-nul Hotin, reg. Cernăuți).

23. *D. carthusiana* (Vill.) H.P.Fuchs – Ferigă cartuziană Щитовник шартрский VU

Stațiunea: Pădure de *Quercus robur* și *Carpinus betulus*. Pădure de *Fagus sylvatica*. Pădure de *Q. petraea* și *F. sylvatica*. Pădure de *Quercus robur* și *Cerasus avium*. Pădure de stâncă. Răspândirea: Cern.: s. Blișceadi, Ruhotin, Orestovca; s. Rjavinți, Lomaciți. RM: or. Briceni, Cotiujeni, Arionești, Rudi,

Tătărauca Nouă; s. Tîrnova; s. Trifăuți, Vășcăuți; s. Balatina; s. Cornești, Rădenii Vechi; s. Leordoiaia; s. Onești, Lozova; s. Ciuciuleni.

24. SALVINIACEAE

24. *Salvinia natans* (L.) All. – Peșțișoară plutitoare

Сальвиния плавающая

Stațiunea: În rîuri, lacuri, delta rîurilor, șanțuri cu apă, bălți, gîrle. Răspândirea: RM: s. Copanca, Leuntea, Talmaz, Nezavertailovca; s. Olănești, Palanca; s. Manta, or. Cahul; s. Slobozia Mare. Od.: s. Orlovca, Novaia Necraovca, Chilia, lacul Ialpuș, lacul Cartal, Crihana, Vîlcov, delta Dunării; or. Reni, Ismail, Belgorod-Dnestrovsk (Cetatea Albă), s. Jibrieni.

25. AZOLLACEAE

25. *Azolla mexicana* C. Presl. (*Azolla caroliniana*) – Azola mexicană Азола мексиканская LR

Stațiunea: Lacuri, gîrle, delta Dunării. Răspândirea: reginea Odesa: s. Orlovca, Chilia. Plantă adventivă.

Concluzie

În urma cercetărilor efectuate în Basarabia – teritoriul între Nistru și Prut în anii 1965-1996 am stabilit că în flora teritoriului cercetat se întâlnesc 26 specii ferigi ce se referă la 9 familii și la 15 genuri. Nomenclatorul este nou, conform Flora Europaea, vol. I., sec. ed. 1993. Se dau denumirile compuse din două cuvinte în limba română conform experienței Rusiei, Ucrainei, Bielarusiei, Germaniei. Prima dată pentru spațiul cercetat, se identifică 2 specii noi: *Athyrium distentifolium* și *Dryopteris expansa*.

BIBLIOGRAFIE

1. Флора европейской части СССР. Том I. Л., 1974 / Л., 1981. 509 с.
2. Киртока В. А. О распространении папоротников в Молдавии // В сб.: Дубравы Центральной Молдавии / Кишинев. 1968. С. 134-138.
3. Киртока В. А. Ужовник в Молдавии // Ученые записки Тираспольского пединститута. Том XVII. Кишинев. 1970. С. 85-86.
4. Киртока В. А., Истратий А. И. Новые виды папоротников в Молдавской ССР // Известия АН Молдавской ССР. Сер. биол. и хим.

наук. № 1. 1987. С. 71-72.

5. Кононов В. Н., Шабанова Г. А. Новые виды флоры Молдавии и их охрана / Бот. журн. Том № 6. 1978. С. 908-912.
6. Flora Europaea. Vol. I. Psilotaceae to Platanaceae. Sec. ed. Cambridge University pres. 1993.
7. Гейдеман Т. С. Определитель растений Молдавской ССР. М.-Л., 1954. 466 с.
8. Гейдеман Т. С. Определитель растений Молдавской ССР. Кишинев. 1975. 574 с.
9. Гейдеман Т. С., Киртока В. А. Папоротники Молдавии // В сб.: Охрана природы Молдавии. Вып. 13. Кишинев. 1975. С. 84-88.
10. Гейдеман Т. С. Определитель растений Молдавской ССР. Кишинев. 1986. 637 с.
11. Липский В.И. Исследования о флоре Бессарабии. Киев. 1889. 167 с.
12. Mîtitelu D., Burac Tatiana, Aniței Liliana. Plante noi și rare în Republica Moldova și România. // Studii și cercetări de biologie. Ser. biol. veget. 1996. Vol. 48 – 2. Iulie-decembrie.
13. Пачоский И. Материалы для флоры Бессарабии. Кишинев. 1912. 91 с.
14. Пынзару П. Я. Новые местонахождения *Dryopteris caucasica* (A. Br.) Fraser-Jenkins et Corley в Юго-Восточной Европе. // В сб.: Биологическое разнообразие. Интродукция растений / Санкт-Петербург. 1995. С. 45-46.
15. Săvulescu Traian, Rayss T. Materiale pentru flora Basarabiei. București. 1924. Vol. I. 80 p.
16. Săvulescu Traian, Rayss T. Materiale pentru flora Basarabiei. București. 1934. Vol. III. 250 p.
17. Шеляг-Сосонко Ю., Дубына Д. В. Государственный заповедник «Дунайские плавни». Киев. 1984. 285 с.
18. Шмальгаузен И. Флора Средней и Южной России, Крыма и Северного Кавказа. Киев. 1897. Том II.
19. Термена Б. К., Стефаник Б. И. и др. Конспект флоры пивничной Буковины (Судинни рослини). Черновцы. 1992. 225 с.